

Vzdělávání orientované na praxi je klíčem ke konkurenceschopnosti

V prostorách pražského hotelu Mandarin Oriental se 26. listopadu 2012 diskutovalo o situaci v technickém vzdělávání. Česko-německá obchodní a průmyslová komora (ČNOPK) uspořádala toto odborné symposium ve spolupráci se zastoupením Svobodného státu Bavorsko a Velvyslanectvím SRN v Praze a za podpory Bosch Group v České republice.

Struktura školství neodpovídá potřebám průmyslu

Odborná diskuse vycházela z průzkumu ČNOPK zaměřeného na vzdělávání a dostupnost kvalifikovaných pracovníků v České republice (viz vložený rámeček), jehož výsledky ukázaly, že na pracovním trhu v ČR chybějí odborníci některých technických profesí.

Rudolf Fischer, prezident ČNOPK a finančně-ekonomický ředitel společnosti Siemens, v úvodní přednášce zmínil, že Německo

a Česká republika jako dvě průmyslové země s velkým podílem exportu musí dbát na dostatek kvalitně vzdělaných absolventů odborných škol se zkušenostmi z praxe. „Přítom je samozřejmě potřeba, aby odborné vzdělávání bylo opět dostatečně atraktivní a aby se mladí lidé vedle maturity a vysokoškolského studia nadchli také pro praktické odborné vzdělávání s rozmanitými možnostmi kariérního postupu,“ sdělil Rudolf Fischer.

Bernard Bauer, výkonný člen představenstva ČNOPK, řekl: „Pro podniky je kvalifikovaná pracovní síla již dlouhá léta jedním z hlavních důvodů, proč investují právě v České republice. Pokud nenajdou na trhu práce dostatek odborníků v odpovídající kvalitě, může to mít závažné důsledky pro konkurenceschopnost českého hospodářství. Proto v České republice již několik let voláme po takové formě vzdělávání, která reflektuje aktuální potřeby trhu a z velké části probíhá přímo v podnicích.“

Na klady a zápory současného odborného školství poukázal Pavel Juříček, generální ředitel Brano Group, viceprezident Svazu průmyslu ČR a viceprezident AutoSAP. Mezi pozitiva patří to, že se zlepšuje materiálně technické zázemí škol a žáci mají zájem o moderní technologie a umění pracovat s výpočetní technikou. Školy si také začínají uvědomovat, že spolupráce se zaměstnavateli je nejen nezbytná, ale i výhodná. Negativní stránkou je, že struktura středního školství neodpovídá potřebám ekonomiky – prů-

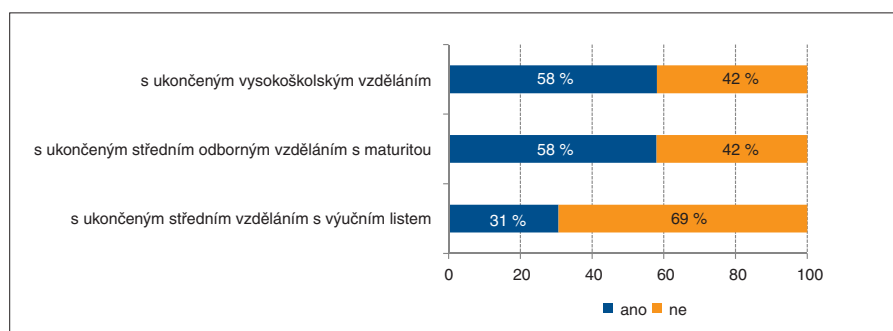
Obr. 1. Odborná diskuse ČNOPK na téma kvality a dostupnosti technicky vzdělaných pracovníků

mysl zaměstnává více než 40 % pracujících, ale na technické obory nastupuje jen 29 % studentů středních škol.

Co potřebují firmy

Na odborném symposiu vystoupili zástupci tří průmyslových firem, které jsou významnými zaměstnavateli v České repub-

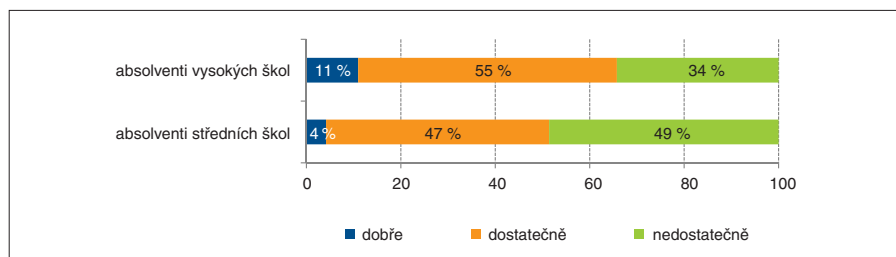
lice: Škoda Auto, Siemens a Robert Bosch. Z jejich vystoupení bylo znát, že pokládají dostatek kvalitních techniků za klíčový předpoklad úspěšného působení a aktivně se zapojují do jejich přípravy. Investují nemalé prostředky do výuky techniků a do celoživotního vzdělávání svých zaměstnanců. Spolupracují se středními a vysokými školami, umožňují praxe ve svých provozech. Společnost Škoda Auto má vlastní odborné učiliště a vysokou školu, společnost Robert Bosch má odborné učiliště pro obory mechatronik, seřizovač strojů CNC apod. V posledních několika letech se citelně zmenšil počet učňů a žáků středních odborných škol – ze 64 000 v roce 2000 klesl na 40 000 v roce 2011. Přítom generace zkušených techniků odejde za deset až patnáct let do důchodu. Nedostatek je také inženýrů, kteří navíc nejsou dostatečně mobilní a jazykově vybavení. Podle Pavla Romana, vedoucího oddělení korporátní komunikace společnosti Robert Bosch, by bylo v této situaci vhodné umožnit otevírat v technických oborech podlimitní třídy a zvýšit směrná čísla pro přijímané studenty technických škol na úkor škol netechnických. Tím by bylo možné překlenout „demografické dno“ v následujících letech, kdy budou dospívat děti narozené v populačně slabých devadesátých letech minulého století. Pavel Roman také navrhuje legislativní úpravu, která by umožnila zavázat studenty firemních škol, aby po absolvování školy

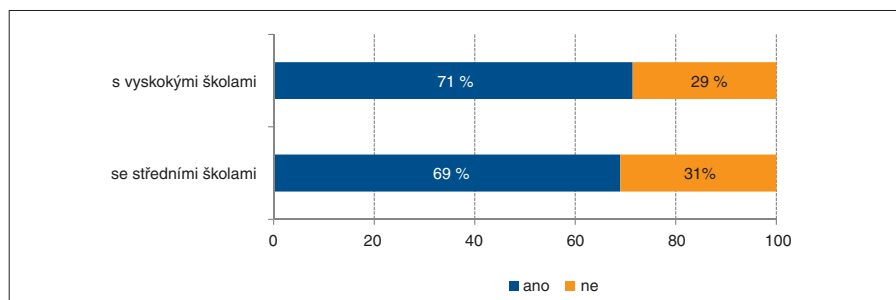
Obr. 2. Nachází vaše firma v současné době na českém pracovním trhu dostatek mladých kvalifikovaných odborníků s následující dosaženou úrovní vzdělání?

Tab. 1. Profese s nedostatkem kvalitních pracovníků

Pět profesí, u kterých se firmy nejvíce potýkají s nedostatkem mladých kvalifikovaných pracovníků	Pět profesí, u kterých se firmy nejvíce potýkají s kvalitou absolventů
konstruktér	technik
technický pracovník	elektrotechnik
operátor strojů CNC	mechatronik
svářeč	účetní
seřizovač	specialista IT

Obr. 3. Jak dobře jsou absolventi škol v České republice připraveni na praxi?

Obr. 4. Spolupracujete se školami nebo jste ochotni a připraveni s nimi spolupracovat?

zůstali pracovat ve firmě, která nese všechny náklady na jejich vzdělávání. Mezi jeho návrhy rovněž patří daňové úlevy pro firmy spolupracující se školami – odpisy nákladů na praktické vyučování a stáže studentů a pedagogů.

Systém duálního vzdělávání v Německu

S problémem nedostatku technicky vzdělaných a vyučených odborníků se potýkají i v Německu. Personální ředitel Siemens Česká republika představil německý systém duálního vzdělávání. Ten se řídí zvláštním zákonem stanovujícím učební řády a osnovy v jednotlivých tří- až čtyřletých učebních oborech. Podnik se studujícím uzavře smlouvu o vzdělání a v průběhu výuky střední odborné učiliště velmi úzce spolupracuje s podnikem. Na učilišti probíhá teoretická fáze výuky (jazykové a všeobecné znalosti, schopnost vlastního rozvoje, jednání s lidmi

Průzkum zaměřený na vzdělání a dostupnost kvalifikovaných pracovníků v České republice

Průzkumu Česko-německé obchodní a průmyslové komory na téma vzdělávání a dostupnosti kvalifikovaných pracovníků v ČR se zúčastnilo 80 investorů z Německa a Rakouska, kteří podnikají v České republice. Mezi nimi byl i velký podíl velkých podniků (31 % respondentů z firem nad 250 zaměstnanců). Výrobou se zabývá 39 % zúčastněných firem, 41 % z nich se věnuje službám a 20 % obchodu.

Z obr. 2 je zřejmé, že více než dvě třetiny respondentů uvedlo, že na českém trhu je nedostatek kvalifikovaných mladých lidí s odborným vzděláním. Podobná situace panuje také u odborníků s vysokoškolským diplomem nebo maturitou, 42 % podniků nemůže pokrýt svou potřebu. Osloveným podnikům chybí především konstruktéři, technici, operátoři strojů CNC, svářeči a specialisté IT. Průzkum rovněž ukázal velkou ochotu firem ke spolupráci se školami (obr. 3). V tab. 1. jsou uvedeny profese, s jejichž obsazením mají firmy největší potíže.

apod.), zatímco v provozu dané firmy si studenti osvojí praktické dovednosti a metody používané v daném oboru. Jsou přitom zapojeni do skutečné práce za dohledu školitelů nebo pověřených osob. Zkoušky z teorie a praxe centrálně stanovují a organizují průmyslové a obchodní komory.

„Chceme navrhovat a prakticky ověřit účinné metody pro systematickou podporu zájmu mladé generace o studium technických a přírodovědných oborů.“

Eva Vaculíková

► Kurz projektování pro profesionály i pro školy

Dne 26. září 2012 se v Centru odborné přípravy v Sezimově Ústí konal kurz pro projektanty elektroinstalací v chytrých domech. Na rozdíl od obvyklých kurzů, které Teco a. s. pravidelně pořádá (letos na podzim se uskutečnil ještě ve Zlíně, v Liberci a v pražské firmě Regulus) pro své skutečné i potenciální uživatele, tento kurz navštívili učitelé školy a jejich aktivní studenti – přirozeně to vyplývalo z konání v areálu školy. Účast studentů byla hojná, prozíravé vedení školy jim poskytlo volno, aby se mohli kurzu zúčastnit. Studen-

ti a učitelé tak měli možnost seznámit se s problematikou instalace chytrých domů přímo „od pramene“, od tvůrčích pracovníků Teco a. s. – vedoucího vývoje hardwaru Ing. Jindřicha Kubece a od obchodního ředitele Ing. Jaromíra Klabana. Měli možnost naslouchat i diskusím účastníků z praxe. Je pravděpodobné, že všechna témata a detaily kurzu studenti „neustrávil“ a nezapamatovali si je. Důležité ale je, že měli možnost vidět, jak se „dělá chytrý dům“ a jaké problémy je při tom třeba řešit. K jejich sebevědomí zřejmě přispěla i skutečnost, že byli na akci pro profesionály. Podobné akce jsou prospěšné pro všechny zúčastněné a vyplatí se je opakovat, v Sezimově Ústí i v jiných ško-

lách. Podobný průběh měl i kurz na Technické univerzitě v Liberci (TUL), po jehož skončení se konala specializovaná přednáška pro studenty.

V kurzu byly představeny nové příručky: Příručka projektanta systému Foxtrot a Příručka projektanta inteligentní instalace s CFox a RFox. Ve spolupráci s internetovým televizním portálem *Elektrika.tv* byl z jamního cyklu školení vytvořen záznam (téměř 4,5hodinový). Je rozdělen do devíti částí po asi 30 minutách, takže lze rychle vyhledat a přehrát pouze to, co je potřebné. Příručky i záznam kurzu jsou dostupné na stránkách www.tecomat.cz.

[Tisková informace.]

(Šm)